

Social utblick

Arne Borg

Den grumliga kristallkulan

För en tid sedan när jag letade efter en speciell bok i bokhyllan ramlade ett häfte ut på golvet. Det hade texten "Socialtjänsten i Stockholm 1992" på omslaget och innehöll ett antal visioner författade av chefer inom socialtjänsten 1982 i anslutning till den nya socialtjänstlag som trädde i kraft då. En genomläsning bekräftade den gamla sanningen att det inte är lätt att spå om framtiden. Här fanns både dystra profetior och framtidsoptimism men det var optimismen som dominerade. Här följer ett utdrag ur en uppsats av en av de största optimisterna.

"Genom det ekonomiska uppsvinget har arbetslösheten minskat väsentligt. I stället för att arbetslösheten kostar samhället miljontals improduktiva kronor får människor göra en insats, delta i produktivt och samhällsnyttigt arbete. Ungdomar som lämnar skolan kastar inte längre ut i en meningslös och passiviserande tillvaro. Gemensamt svarar samhälle och näringsliv för att alla ungdomar, var och en efter förutsättningar och intresse, får en positiv start i arbetslivet."

"Arbetet är en av grundstenarna i en människas liv. En annan viktig förutsättning för ett fritt och självständigt liv är en god bostad till rimliga kostnader. De höga boendekostnaderna parerar med ett bostadsstöd fördelat så att barnfamiljer får råd att efterfråga bostäder

storleksmässigt anpassade efter deras behov.

Fortfarande gäller dock att det normalt krävs två inkomster för att klara en barnfamiljs uppehälle. En väl utbyggd barnomsorg där alla som så önskar får en plats på daghem eller i familjehem är år 1992 en realitet. Innehållet i barnomsorgen har kvalitetsmässigt utvecklats. En organiserad och för alla parter stimulerande föräldramedverkan har byggts ut. Barnomsorgen är en självklar och integrerad del i det omgivande samhället."

Så långt vår visionär. Vi vet nu alla hur det gick. Arbetslösheten breder ut sig, särskilt bland ungdomen, hyrorna skjuter i höjden och tvingar familjer att byta ner sig och tillgången på barnomsorg begränsas genom kraftigt höjda avgifter.

En annan av visionärerna trodde att hemtjänsten för pensionärer skulle vara avgiftsfri och hjälpen styras efter behov. I verklighetens 1993 ger kommunförbundet ut ett generellt underlag för kommunernas taxekonstruktioner inom äldre- och handikappomsorgen där man uppmanar till användning av "taxans styregenskaper" dvs det blir pensionärernas magra plånbok och inte det verkliga hjälpbehovet som skall styra.

En tredje visionär avslutar sin uppsats med att återge en dikt av Verner Aspenström "Kvitterbusken" som också får avsluta denna utblick:

"Gråsparven sörjer inte hästlorten.

Den spiller inte tid på framtidsforskning.

Den burrar upp sig, väsnas, pralar, dagsdebatterar hoppande från gren till gren.

I skruvisens vinter

håller den spiksoppan varm.

Jag tänker på en alldeles bestämd kvitterbuske på vägen mellan Södra BB och Norra kyrkogården.

Den kokar av sparvar.

Måste du stanna och knyta skosnöret, gör det här."